

De chromatische toonladder in notennamen 1

We gaan een chromatische toonladder op g maken.

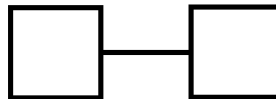
- 1) Schrijf in de vierkanten hieronder (in notennamen) eerst de majeurtoonladder van G op:

--	--	--	--	--	--	--	--

En ook weer terug:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 2) Verbind nu de noten waartussen al een halve afstand zit met elkaar middels een streepje. Bijvoorbeeld zo:

- 3) Nu gaan we tussen de vierkanten de tussenliggende noten van de chromatische toonladder schrijven. Op de heenweg worden alle noten in de vierkanten verhoogd met een halve afstand, op de terugweg worden ze verlaagd.

Bijvoorbeeld zo:

C

 Cis

D

 en:

B

 Bes

A

Let op: De beginletters van de noten die je tussen de vierkanten schrijft moeten dezelfde zijn als de beginletters van de noten die in het voorgaande vierkant staan! Tussen de vierkanten die verbonden zijn, moet geen naam meer komen, want daar zit al een halve afstand.

- 4) De chromatische toonladder is klaar!

De chromatische toonladder in notennamen 2

Schrijf op in notennamen: de chromatisch toonladder op bes.

Houd rekening met de volgende stappen:

- Schrijf eerst de grote tertstoonladder van Bes op met voldoende ruimte tussen de notennamen.
- Teken een boogje tussen de noten waar al een halve afstand tussen zit.
- Schrijf de tussenliggende noten op (stijgend met kruisen of herstellingstekens, dalend met mollen of herstellingstekens).

Stijgend:

.....

Dalend:

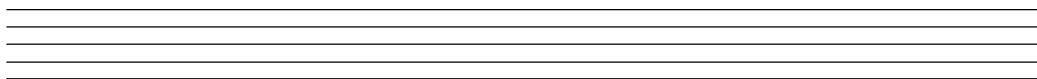
.....

De chromatische toonladder op de notenbalk 3

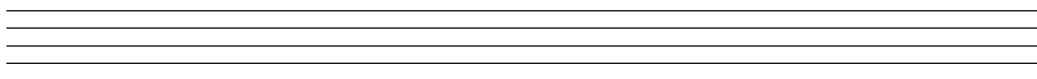
We gaan nu een chromatische toonladder op F in een notenbalk schrijven.

- 1) Schrijf hieronder op de notenbalk de majeur-toonladder beginnend op F op. Schrijf eerst de muzieksleutel op, vervolgens de (vaste) voortekens van de toonladder, en daarna de noten **met veel ruimte tussen de noten**.

Heen:

Terug:

- 2) Schrijf een boogje tussen de noten waar al een halve afstand tussen zit.
- 3) Schrijf de tussenliggende noten van de chromatische toonladder tussen de noten van de majeur-toonladder. Op de heenweg worden de noten met een halve toonsafstand verhoogd (met kruisen of herstellingstekens), op de terugweg met een halve afstand verlaagd (met mollen of herstellingstekens). **Let op: de tussenliggende noten liggen in elk geval op dezelfde hoogte tussen de lijnen van de notenbalk** (maar hebben natuurlijk andere voortekens). Tussen de noten die met een boogje met elkaar zijn verbonden komt geen noot meer, omdat daar al een halve afstand tussen zit.
- 4) De chromatische toonladder is klaar!

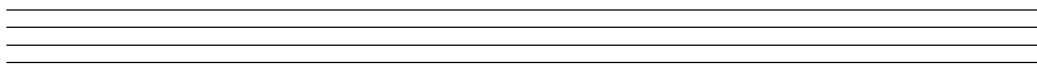
De chromatische toonladder op de notenbalk 4

Schrijf op de notenbalk de chromatische toonladder op A.

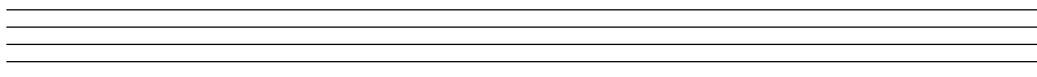
Houd rekening met de volgende stappen:

- 1 muzieksleutel opschrijven.
- 2 vaste voortekens opschrijven.
- 3 majeurtoonladder opschrijven (beginnend op A) met voldoende ruimte tussen de noten.
- 4 boogjes op de plek van de halve afstanden
- 5 tussenliggende noten opschrijven, stijgend: met behulp van kruisen (of dubbelkruisen, of herstellingstekens), dalend: met mollen (of dubbelmollen, of herstellingstekens).

Heen:

Terug:

De chromatische toonladder 5, oefeningen

1)Schrijf op in notennamen: de chromatische toonladder op D:

Stijgend:

.....

Dalend:

.....

2)Schrijf op de notenbalk: de chromatische toonladder op Es:

Stijgend:

Dalend:

De heletoons- of hexatonische toonladder

- We gaan een hexatonische toonladder op G maken.
- 1) Schrijf eerst in notennamen de 8 stamtonen op die lopen van G naar G. Laat voldoende ruimte tussen de tonen.
N.B. Het zijn stamtonen, dus ze hebben geen kruisen of mollen!

G - A - B - C.....-.....-.....-.....

- 2) Kras nu de 7^e (= op 1 na de laatste) toon weg.

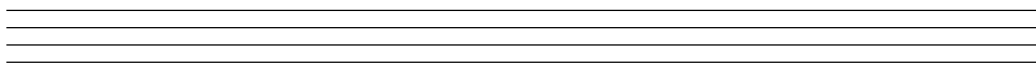
- 3) Maak nu van alle toonsafstanden een grote secunde (=hele toonsafstand), **maar laat de beginletters staan.**

We bekijken dus alle afstanden: van G naar A is al een hele (dus niks veranderen), van A naar B is al een hele (niks veranderen), van B naar C is een halve, (dus van de C maken we een Cis), dan staat er nu Cis-D en dat is een halve (dus van de D maken we een Dis) etc.

Als je het goed hebt gedaan, hoeft je de laatste afstand niet eens meer te controleren, dit is een verminderde tert, en dat is al een hele toonsafstand.

- 4) De hexatonische toonladder is klaar!

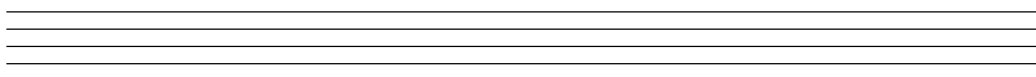
-
- Schrijf nu op de notenbalk: een hexatonische toonladder op A:

- Schrijf nu op in notennamen: een hexatonische toonladder op E:

.....

- Schrijf nu op de notenbalk: een hexatonische toonladder op Bes:

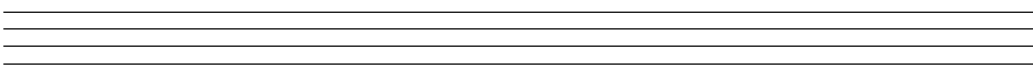
De pentatonische toonladder

- We gaan een pentatonische toonladder op G maken.
- 1) Schrijf eerst op in notennamen: de grote terts toonladder op G (inclusief de juiste voortekens!)

.....

- 2) Kras nu weg: de 3^e en de 7^e toon, óf de 4^e en de 7^e toon (je mag zelf kiezen, beide is namelijk goed!)
- 3) De pentatonische toonladder is klaar!

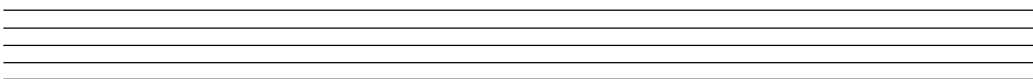
- Schrijf nu op de notenbalk: de pentatonische toonladder op F:

- Schrijf nu op in notennamen: de pentatonische toonladder op As:

.....

- Schrijf nu op de notenbalk: de pentatonische toonladder op D:

Drieklanken 1

1 Een grote drieklank bestaat uit de 1^e, 3^e en de 5^e toon van de grote tertstoonladder.

Een kleine drieklank bestaat uit de 1^e, 3^e en de 5^e toon van de kleine tertstoonladder.

Dit is 1 manier om grote en kleine 3-klanken op te schrijven.

Schrijf op: Een grote 3-klank op C:

Schrijf op: Een kleine 3-klank op C: (even denken, c-kleine tertstoonladder is

afgeleid van de toonladder die een kleine terts hoger zit, dus:, deze

toonladder heeftmollen, dus een kleine 3-klank op C =

2 Een grote drieklank bestaat uit eerst een grote terts, en dan een kleine terts.

Een kleine drieklank bestaat uit eerst een kleine terts, en daarna een grote terts.

Dit is een 2^e manier om grote en kleine 3-klanken op te schrijven.

Schrijf op: Een grote 3-klank op F: eerst een grote terts op F, dat is.....

dan op deze toon een kleine terts, dat is

Dus een grote 3-klank op F is

Nu een kleine 3-klank op F: eerst een kleine terts op F, dat is.....

dan op deze toon een grote terts, dat is.....

Dus een kleine 3-klank op F is:

3 Je kunt heel gemakkelijk van een grote drieklank een kleine drieklank maken. Je hoeft dan alleen maar de middelste toon (de 3^e in de toonladder dus) een halve afstand te verlagen.

Bijvoorbeeld: Een grote 3-klank op C = C – E – G

Een kleine 3-klank op C = C – Es – G

Dit is een 3^e manier om grote en kleine 3-klanken op te schrijven.

Zie verder volgende pagina

Schrijf nu de volgende grote 3-klanken op, en maak daar vervolgens een kleine van:

Een grote 3-klank op G =, een kleine 3-klank op G =

Een grote 3-klank op D =, een kleine 3-klank op D =

Een grote 3-klank op Bes =, een kleine 3-klank op Bes =

Een grote 3-klank op A =, een kleine 3-klank op A =

Conclusie?

De derde manier om grote en kleine 3-klanken op te schrijven/uit te rekenen werkt meestal het snelst. Wordt het moeilijk op deze manier omdat je bijvoorbeeld toonladders moet kennen die veel kruisen en mollen hebben, dan kun je altijd terugvallen op één van de andere manieren.

Drieklanken 2

Een overmatige drieklank bestaat uit twee keer een grote tert.

1 Een verminderde drieklank bestaat uit twee keer een kleine tert.

Dit is 1 manier om overmatige en verminderde drieklanken op te schrijven.

Schrijf op: een overmatige 3-klank op C: eerst een grote tert op C, dat is.....

dan op deze toon een grote tert:.....

Dus een overmatige 3-klank op C is:.....

En nu een verminderde 3-klank op C: eerst een kleine tert op C, dat is.....

dan op deze toon een kleine tert:.....

Dus een verminderde 3-klank op C is:.....

2 Je kunt heel gemakkelijk van een grote drieklank een overmatige of een verminderde drieklank maken.

Bij een overmatige drieklank verhoog je de bovenste toon met een halve afstand.

Bij een verminderde drieklank verlaag je de middelste en de bovenste toon met een halve afstand.

Bijvoorbeeld: Een grote 3-klank op C = C – E – G

Een overmatige 3-klank op C = C – E – Gis

Een verminderde 3-klank op C = C – Es – Ges

Dit is een 2^e manier om overmatige en verminderde 3-klanken op te schrijven.

Schrijf nu de volgende grote 3-klanken op, en maak daar vervolgens een overmatige en een verminderde 3-klank van:

Een grote 3-klank op F =

Een overmatige 3-klank op F =

Een verminderde 3-klank op F =

Een grote 3-klank op Es =

Een overmatige 3-klank op Es =

Een verminderde 3-klank op Es =

Een grote 3-klank op A =

Een overmatige 3-klank op A =

Een verminderde 3-klank op A =

Conclusie?

Kies je eigen manier die je op dat moment het makkelijkst vindt. Bij de meeste mensen werkt de tweede manier het snelst, maar als je de toonladders goed kent is de eerste manier net zo snel.

Drieklanken 3

Schrijf de volgende 3-klanken op in notennamen:

1 Kleine 3-klank op Bes:.....

2 Overmatige 3-klank op G:.....

3 Verminderde 3-klank op Es:.....

4 Grote 3-klank op As:.....

5 Verminderde 3-klank op E:.....

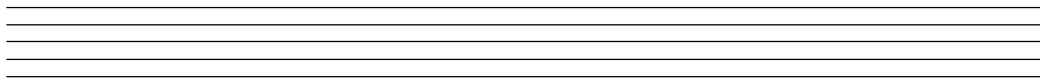
Schrijf op de notenbalk de volgende 3-klanken:

1 Grote 3-klank op A

2 Kleine 3-klank op D

3 Overmatige 3-klank op Es

4 Verminderde 3-klank op F

Benoem de volgende 3-klanken (groot, klein, overmatig, verminderd):

1 Bes – Des – F:.....

2 G – B – Dis:.....

3 As – C – Es:.....

4 D – Fis – Ais:

Benoem de volgende 3-klanken, schrijf onder de notenbalk een g (= groot), k (=klein), o (=overmatig) of v (verminderd).

Kleine terts- of mineurtoonladders 1

We gaan nu op een notenbalk alle kleine tertstoonladders opschrijven die horen bij G-majeur.

- 1) Schrijf eerst op: een muzieksleutel en de grote-tertstoonladder op G (het voorteken hoort vooraan bij de sleutel).

2) Schrijf nu op: de kleine tertstoonladder-oorspronkelijk; die begint op de 6^e toon van de grote tertstoonladder en heeft dezelfde voortekens als de grote tertstoonladder (het voorteken blijft vóóraan de sleutel). Je kunt de toon waarop de kleine tertstoonladders beginnen ook uitrekenen door 2 (toonladder)tonen naar beneden te gaan vanuit de 1^e toon van de grote tertstoonladder.

- 3) Schrijf nu op: de kleine tertstoonladder-harmonisch; die is bijna hetzelfde als de oorspronkelijke kleine tertstoonladder, maar heeft de 7^e toon verhoogd. Dit voorteken bij de 7^e toon schrijf je voor de noot (het vaste voorteken blijft bij de sleutel staan).

- 4) Schrijf nu op: de kleine tertstoonladder- melodisch; die is ook bijna hetzelfde als de oorspronkelijke kleine tertstoonladder, maar heeft de 6^e en de 7^e toon verhoogd als hij omhoog gaat, en is weer gewoon oorspronkelijk als hij naar beneden gaat (het vaste voorteken blijft weer bij de sleutel staan).

Stijgend:

-Vervolg Kleine terts- of mineurtoonladders 1-

Dalend:

- 5) Schrijf nu op: de kleine terts toonladder-zigeuner, ook deze lijkt erg op de oorspronkelijke kleine tertstonladder, maar heeft de 4^e en de 7^e toon verhoogd (zowel stijgend als dalend), enne... het vaste voorteken blijft..... (die snap je nu wel).

Kleine terts- of mineurtoonladders 2

Schrijf nu in notennamen op:

- 1) De grote tertstoonladder op Bes
- 2) De bijbehorende kleine tertstoonladders :
 - a) oorspronkelijk
 - b) harmonisch
 - c) melodisch
 - d) zigeuner

1).....

2a).....

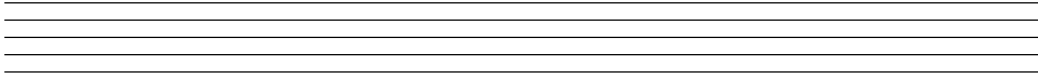
2b).....

2c).....

2d).....

Kleine terts- of mineurtoonladders 3

Schrijf op de notenbalk: De toonladder van cis-mineur oorspronkelijk.

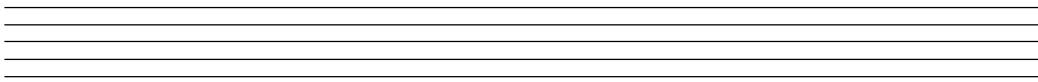

Schrijf op de notenbalk: De toonladder van cis-mineur harmonisch.

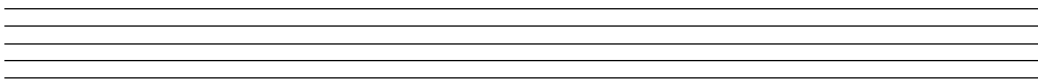

Schrijf op de notenbalk: De toonladder van cis-mineur melodisch, zowel heen als terug.

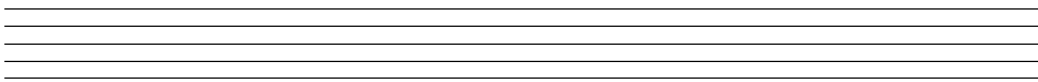
Heen:

Terug:

Schrijf op de notenbalk: De toonladder van cis-mineur zigeuner.

Kleine tertsof mineurtoonladders 4

Schrijf op in notennamen de toonladder van:

- 1) D klein harmonisch

.....

- 2) A groot

.....

- 3) B-klein melodisch, heen en terug

.....

.....

- 4) C-klein zigeuner

.....

- 5) Fis-klein, oorspronkelijk

.....

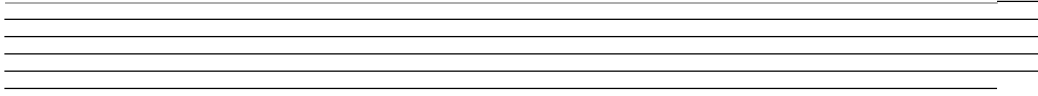
Schrijf op de notenbalk de toonladder van:

- 6) F-groot

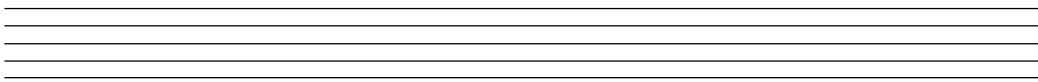
- 7) F-klein zigeuner

-Vervolg kleine tert- of mineurtoonladders 4-

8) A-klein melodisch, heen en terug

9) E-klein harmonisch

10) G-klein oorspronkelijk

